

1.
2.
3.
4.
5.
6.

1700.

1. Cyprianus, Iustus Salomon : De siglis.
2. Eisenhart, Johann : Falsum in persona.
3. Hlond, Johannes Balkhasar : Specimen mathematicum, cuius ex diversis matheseos partibus, imprimis ex arithmetica, Geometria, chronologia et statica collectas Theses ... submisit. ...
4. Homburgius, Andreas : Programma de institutionum Iulianearum usu et autoritate.
5. Homburgius, Andreas : Programma de juris firmitudine XXIV. Disputationibus ad Cornelii van Sic... Theses juris controversi ... a Fructuoso Henrico Waltheusen ... habendis praemissum.
6. Herkhafer, Joannes : Programma Disputationibus publicis Grolianus, respondens ... Joanne Andree Curtii ... habendis; praemissum ...

1701.

1. Gader, Joh. Petrus: De creatu conciliorum
2. Landensiock, Fredericus Gregorius et Larius, Mauricus
Timentheus: Quod Fredericus I. Itaq. et Alexander III.
P. M. calceatus non fuerit prostratus.
3. Mentomius, Hermannus Vickerius: Oratio de genuinis
historiae Germanicae fontibus, cum . . . professionem
historiarum . . . auspicietur
4. Niemicus, Joh. Bartholdus: De conjugio cum patris
uxore, divino jure prohibito.
5. Wagner, Rudolphus Christianus: De progressu parallelis
analyseos et processu mathematicae

1702.

1. Buchner, Joh. Christoph: Programm, quo oratio
de iungendo juri Romano et elegantiori littera
turae studio . . . publice habenda indicatur

2. Rothkirch, Andreas Julius : De respis abone factis
in ~~utero~~ utero
3. Ingelbrecht, Georgius : De jure bibl. thesaurum
Hart. Ingelbrecht, Georgius : De salar. guardia theopl.
1702 - 1743.
5. Ingelbrecht, Johann Wilhelm : Programma de causis
feliciter hodie restituae doctrinae morales, quo
commutationes et fundamenta Ethicae sunt dogmaticae
prouenta . . . innotat. . .
6. Harbortius, Andreas : De literis commendatitiis.
1705.
14. 26
2. Kumbart, Joann. : De jure diplomatum 2 Sept. 1703
et 1736.
2. Ingelbrecht, Georgius : Collatio juris communis et
Brunsvico-Lunenburgensis.
3. Schmidtus, Andreas : Jura servitorum . . .
exponit.

Verte

7. Schwaner, Fredericus: Oratio de typis academi-
cum ab eruditis et sapientibus amantibus

T 533.

8
RVDOLPHI CHRISTIANI VVAGNERI
Mathem. Prof. Publ. et Ordin.
DE
PROGRESSV PARALLELO
ANALYSEOS
ET
P R A X E O S
MATHEMATICAE
PROGRAMMA,

quo
lectionum astronomicarum
publicarum
auspicio

mathematicum cultoribus
IN ACADEMIA IYLIA
significat.

LUCIS GEORG-WOLFGANGI HAMMI, Acad. Typogr.
M D C C I.

ANNALE PONTIFICIÆ
ROMANÆ APOSTOLICÆ SEDIS

ANNALE PONTIFICIÆ
ROMANÆ APOSTOLICÆ SEDIS

ANNALE PONTIFICIÆ
ROMANÆ APOSTOLICÆ SEDIS

ANNALE PONTIFICIÆ
ROMANÆ APOSTOLICÆ SEDIS

Mathematicum scientiæ

studiosis

RVDOLPHVS CHRISTIANVS VVAGNER
felicitatem perennem!

Uicunque illas philosophiæ partes, quæ ex pluribus depromtæ communi mathematicos nomine gaudent, secundum rationem et genium suum æstimant, facile cognoscunt, cuncta in iisdem tractanda duas in classes, quarum altera cognoscendorum, altera faciendorum est, commode dispesci posse. Illa theoretica, hæc vero præctica salutantur. Vtrisque cum theoremate, quod meditationi; et problemate, quod actioni conveniens est, multa intercedit cognatio. Theoriam ergo cum praxi binos quasi cardines dicere liceat, in quibus tota vertitur mathematicum scientia, ea tamen lege, ut alterius altera opem poscat perpetuam, et propinquo admodum nexu conjungi desideret. Quemadmodum enim theoriæ perfectio tunc demum elucescit, quando ipsi praxi varios cedit in usus, ita e contrario praxi theoriæ perfectione destituta vel tota mox corruiere, vel nutare ad minimum plerumque in consuetudo habet. Et utut inter utramque magna versetur

A 2

diffe-

differentia, ac æternæ veritatis sit, theoriam circa praxin nequaquam ipsam esse praxin: salva tamen nunquam non erit vix memorata praxin inter et theoriam connexio, quam ex parallelo earum progressu ostendere, et pro ratione instituti deducere mihi est animus. Rem autem omnem in compendio quasi monstrari posse existimo, si præcipui ex theoria capitis illius, cujus beneficio humani virtus ingenii maxime attollitur, analyseos nimirum, parallelum cum praxi progressum exhibuero.

Analysin mathematicam quidam ad autorem Platonem referre conantur, qui dicitur primus *questum* sumfisse tanquam *datum*, et hinc ad *data* progrediendo obtinuisse collationem *cogniti et incogniti*, quam hodie *æquationem* appellare solemus. Hinc veteres geometræ multam occupavere operam in excolenda *datorum* doctrina, et extat Euclidis liber *datorum*, in quem Græcus autor Marinus commentarium scripsit. Huc etiam referri meretur de *locis* doctrina. Etsi enim aliquid datum non sit, e re tamen est, si locus saltem, in quem illud cadit, sit datus: verbicausa; si constet, quod quæritur punctum necessario esse in dati cujusdam circuli circumferentia. Et hac in scientia præclara enituit industria Apollonii, titulo mathematici magni ornati, cujus pleraque circa materiem hanc scripta iniquo in rem mathematicam facto periere quidem, at Pappus tamen ex iis uberiores propositionum egregiarum segetem nobis conservavit, eaque ratione occasio data est Maurolyco, Vietæ, Snellio, Ghetaldo, Fermatio, Viviano et aliis recentioribus geometris, deperditos illos libros re
stitu-

stituendi, vel saltem per alios non inferiores iacturam eorum compensandi. Hæc vero licet debito frustranda minime sint encomio, nondum tamen satis exhibent analysin, quæ nunc sub algebra nomine celebratur, et quæ lineas tractat adinstar numerorum, non quidem in casibus specialibus, seu exemplis, sed in tota earum quasi generalitate, per literas vel alias notatas sive species, unde et algebra speciosa dici consuevit. Hanc veteribus non plane fuisse incognitam, tum ex Archimedis et Apollonii scriptis quodammodo apparet, tum sane omnium maxime Diophantus ostendit; in numerorum quippe doctrina sæpe tam subtilis, ut hodie etiam ipsa Algebra adjutis palmam reddere dubiam videatur.

Harum itaque artium veteres ignaros fuisse ut propter modo dicta nemo facile crediderit, ita vero admodum simile apparet, ipsos inventionum id propter vestigia suppressisse, quo eo majori conclusiones illorum essent admirationi. Accedit quidem hac ratione non solum major inventis species et existimatio, sed et memoriæ non minimum adjumentum ex eo, quoniam, qui artem hanc inveniendi caller, non, ut theoremata et canones ab aliis inventos in subsidium negotii vocet, opus habet, cum ipse statim quoscunque in rem suam facientes condere queat; publica autem utilitas, quod haud quaquam inficias eundem, accessione et augmento, hoc modo multum destituitur. Laudanda ergo eo magis est illorum posteritas, quæ sacra hæc Eleusinia prodere, atque sic arti inveniendi indies magis magisque promovendæ, novisque successu temporis excogitandis artificiis ansam pluri-

nam dare haud est dedignata. Illorum autem primi, (ut quam longissime in memoriam præteriti temporis redeam) qui artem hanc illustrarunt, monumentisque propriis consignarunt nominandi mihi videntur Arabes, inducto exinde arti *algebrae* nomine, sive a Gebro, sive aliunde, de quo pluribus disquirere institutum meum in præsentem non patitur. Est in primis Arabs quidam, cui Mahumeti nomen, quem autorem regulæ a barbaris *cosa* et *zensi* dictæ allegant, quæ hodierno enuntiandi more denotat solutionem æquationis quadraticæ plenæ, seu, in qua occurrit x (*cosa*, res, radix) et xx (*zensus* seu quadratum). Et hanc ad æquationem in effectu problemata plana reducuntur. Quis primus artem ab Arabibus ad christianos transtulerit, non constat. Illud certum est, Lucam a Burgo, S. sepulchri monachum, jam tum seculo post natum Christum quarto decimo editis eam prodidisse scriptis, quamvis ultra regulam *zensi*, seu problemata plana haud sit progressus. Accedit, quod *algebraistæ* illi ipsius *algebrae* ad geometriam applicatione destituerentur, atque adeo ab eo, quo nunc gaudet, perfectionis gradu longe abessent. Ut in promptu causa sit, quamobrem inclytus ille, artisque cæteroquin hujus satis peritus a Regio Monte doctor graviter sæpe tunc conquestus sit, esse sibi quidem modum solvendi problemata quædam *algebraice*, non tamen *geometricæ*. Nempe justo majus tum inter quantitatem discretam et continuam discrimen constituerent, abutentes vulgari illa quantitatis divisione, et, quod inde sequitur, connexionem utriusque non accurate satis perspicientes,

Por-

Porro limites scientiæ , quæ penes Arabes vi-
guit, transgressus est , artemque ulterius promovit
seculi sexti decimi initio Scipio Ferreus Bononiensis,
qui inventor regulæ cubi et cosæ extitit , vel etiam
cubi et zensi , ejusque ope modum dedit resolvendi
æquationes cubicas per extractionem radicis cubicæ,
præclarum quod inventum accuratius deinde exco-
luere Nicolaus Tartalea, (qui et proprio, ut ajunt,
marre idem ex cogitavit) ac Hieronymus ille Carda-
nus, qui a Tartalea id ipsum obtinuit. Ludovicus
deinde Ferrarius, inclyti, quem modo nominavi, Car-
dani discipulus, adinvenit resolutionem æquationis
quadrato - quadratici. Et tamen nemo in hunc usque
diem suppeditare potuit modum resolutionis æquatio-
num altiorum , id quod nihilominus ad ulteriorem
scientiæ perfectionem pernecessarium foret. Taceo
nunc, quid Stifelius in Germania, in Hispania, Nonius
Buteo in Gallia, et alii eodem sexto decimo seculo
hac in re præstiterint.

Soli tamen Francisco Vietæ Gallo hæc vindican-
da gloria, quod primus jam recensito seculo ver-
tente , veram applicandi algebram ad geometriam,
et lineas numerorum instar tractandi , rationem mo-
dumque determinaverit , atque hunc in finem lite-
ris alphabeticis easdem designavit , calculo numerico
ad literas simul translato. Quo ipso sicuti Harrioto,
Cartesio, aliisque glaciem quasi fregit, ita generalem
insuper extrahendi ex æquationibus radices nume-
ricas ad instar numerorum absolutorum viam mon-
stravit. Qua solertissimi hominis industria excitati
insequentibus temporibus viri eruditi, interque illos
Cartesius nobilissimam hanc matheseos partem magis
adau-

adauxit, ubi modum docuit, lineas curvas ordinarias geometriæ per æquationes exhibendi. Haud secus atque Fermatius et Jo. Huddenius, quorum alter exemplo Diophanti applicationem algebrae ad numeros, alter analysin æquationum in suos divisores, laudabili prorsus studio, promoverunt. Ut non dicam quod Franciscus Slusius rationem exhibuerit revocandi problemata ad æquationes duarum incognitarum, quæ sunt ad lineas, seu ad loca per intersectionem suam quæsitum exhibentia. Perinde ac Jo. de Witt sectiones conicas analytice in plano exposuit.

Haftenus analysi tantum ad scientiam finiti fuerat applicata; sed Archimedes modum quendam exhibet, figuras resolvendi in partes infinite parvas, quem nonnulli recentiorum, in iisque Cavalierius, Gregorius a S. Vincentio, et Fermatius, ac in primis Hugenus, Vallisus et Barrovius summopere amplificarunt. Deerat tamen adhuc hanc in rem faciens calculus, sine quo difficiliora præstari haud poterant, propter imaginationem tunc haut quaquam suffecturam, non aliter ac Geometria ordinaria ante Vietam et Cartesium calculo destituebatur conveniente. Atque hic est celebris ille infinitesimalis, (differentialis scilicet vel summatorius) a Per-Illustri ac supra laudem posito Domino Godefrido Guilielmo Leibnitio excogitatus, quem Dn. Marchio Hospitallius, et Domini Bernoullii fratres egregie excoluerunt, cujusque ope, uti multis jam est ostensum specimenibus, mirifice applicatur mathesis ad physicam et mechanicam, propterea quod natura semper procedere solet per variationes continuas, adeoque infinite

finite parvas. Et in nonnullis similia etiam dedit celeberrimus Neuvtonus, mathesin ad naturæ principia peregre adaptare conatus.

Atque his nunc de progressu analyseos præmissis, restat, ut videamus, quemadmodum et praxis mathematica sua sumserit augmenta. Primum autem Architam ajunt Tarentinum cœpisse matheseos usum ostendere in vita communi; improbante licet Platone, existimanteque, scientiam his nimis se demissuram curis. Rectius tamen de hoc ipso sentiunt, illudque Tarentini factum comprobant, quotquot studia hæc bene intelligunt et ingenio suo consequuntur. Enimvero quidni ea, quæ nobis divina concessit benignitas beneficia, scientias nempe, transferamus ad usum? Machinas onerum movendorum, et urbium expugnandarum non defuisse veteribus, constat. Unde Demetrius rex ob inventas tales, quas modo dixi, machinas dicebatur Poliorcetes. Archimedes postea, partem non minus practicam quam theoreticam, insigniter auxit, et onera maxima, stupentibus rem antehac inusitatum conspicantibus, loco suo dimovit, Romanisque in Siracusarum obsidione potenter admodum restitit, insuper etiam, ut quidam affirmant, specula caustica, mirandum sane effectum præstantia, excogitavit. Pariter ac Ctesibius, Hero et alii hydraulicam magna cum laude et admiratione exercuerunt. Quæ omnia, etsi egregia prorsus sunt et laude dignissima, nullatenus in re veteres magis excelluisse videntur, quam in architectonica, cognatisque artibus, pictoria cum primis et statuaria, prouti id ex rudibus ædificiorum, signis item seu statuis et numis hodie extantibus haud obscure apparet; quamvis ex

B

scripto-

scriptoribus architectonicis præter Vitruvium nemo ex illa ætate nobis superfit. Musicos tum etiam floruisse præstantes, Aristoxenis et aliorum scripta harmonica non sinunt nos ambigere. Pari modo instrumentorum mathematicorum, præsertim geodæticorum necessario apparatu illos fuisse instructos, haud est dubium, quælia sunt circuli divisi, dioptræ, spheræ, sciaterica, horologia, clepsydra, idque genus alia.

Illud solum vehementer dolendum est, propemodum omnia insequentibus temporibus, everso præsertim imperio Romano, per irruptiones populorum, immanitate barbarorum, ita esse vastata, ut fere denuo excogitanda essent. Nec illa tamen etiam ætas inventorum laude plane defraudanda est, propterea quod pyxidem nauticam nobis detexit, cujus ope navigatio mirum in modum est promotæ, imo magnæ orbis terrarum pars, ante incognita, est detecta. Maximum autem potentiæ humanæ robur accessit, postquam homo quidam, ut volunt, Germanus, tonitrua ipsaque Jovis fulmina imitari conatus est, invento pulvere isto nitrato seu pyrio, et fabrefactis organis bellicis, ope pulveris hujus agentibus, quo ipso postmodum everti cœpit, quicquid etiam æternaturæ fundamenti ac roboris ante credebatur. Unde peculiaris nunc inter partes ad praxin mathematicam spectantes doctrina obrinet, quæ circa ignes missiles tales, tum militares, tum etiam ludicos versatur et pyrotechnia nominatur. Et licet pulvis hic ab initio non nisi ad exitum humanum conduxerit, adhibitusque fuerit; tandem tamen rectus quoque usus ejus introductus est, ad superandas resistantias aliis viribus cedere nescias; ex quibus saltim illum, quem in rumpendis præstat saxis, ver-

verbi causa nomino. Ea enim, quæ olim non aliter ac malleis ingentibus, multoque labore in frustra redigebantur, nunc ope pulveris hujus ita perdomantur, ut vastissimæ moles uno quasi ictu dirumpantur, aut dejiciantur. Laudari in hac circa ignis elementum mathematicorum praxi etiam meretur caminorum, furnorum ac fornacum utilissima pro parcendis lignis emendatio, qualem non tantum egregie ex sua, aliorumque sententia, in annotationibus ad architecturam Goldmannianam edocet Celeberrimus L. C. Sturmus, sed et in exemplo furni vitriarii prope Dresdam ingeniosissime inventi demonstrat Vir de mathesi ac naturalium scientia insigniter meritus, Generosissimus Dn. de Tschirnhausen, dignum profecto, quod ad quasvis alias, præcipue vero metallariorum tabernas transferatur.

Præterea, cum veteribus parum admodum de aeris usu atque effectibus innotuisset; recentiores contra, constitutionem ejus vimque elasticam cura longe majori indagarunt, excogitato sclopeto ventaneo, seu bombarda pneumatica (de cujus autore varie conceptatur) et machina vacui per Gerickium, cujus beneficio ær antliis, aquæ in modum, exhauritur, quod ipsum artificium mirandos certe oculis effectus exhibuit. Ex aeris quoque pondere dependet barometrum, cujus fundamenta jecit quidem Toricellius, sed usum ad prædictiones tempestatum, quem modo laudavi, Gerickius ostendit.

In hydraulicis etiam longe supra veteres progressi sumus, inventis a Germanis metallariis machinis parallelogrammis, quarum ope rotæ munia sua in exhauriendis, quæ in metalli fodinis stillant aquis, obeunt,

licet ultra octavam milliaris partem fodinæ ab ipsis secesserint. Libellandi quoque ars ad majorem multo perfectionem deducta est, insignique usu se ita commendavit, ut nec civilis, nec militaris Architectus audire queat, qui hujus accuratiori noticia est destitutus. Nec longius differenda utilissimorum molidinorum historia est, sed de iisdem sequentia, licet non nisi summarie monenda sunt. Molarum igitur usus ante permultos invaluit annos, quæ vero tunc temporis non nisi versatiles et manuariæ erant, ope servorum movendæ et circumagendæ. Cessante vero postmodum servorum labore, jumentariæ adhibebantur; tandem autem, infinito fere laboris sumtuumque compendio, aquariæ excogitatæ sunt molæ, quarum usus sese dein longe lateque ita diffudit, ut largissimo scenore ipsum hoc inventum quotidie millenas utilitates omnifocierati humanæ usque huc præstiterit. Dantur enim præter molas pollinarias, passim obvias, oleariæ et moletrinae, chartariæ, ferrariæ, qualem etiam ad gemmas ipsas v. g. chalcedonium, amethystum, jaspidem, etc. ferrandas ac poliendas, item ad terenda et polienda maximæ molis vitra caustica adhibet supra laudatus Generosissimus Tschirnhusius. Molæ porro in usu sunt pro ducendis, malleandis, ac in laminas attenuandis, pariter etiam poliendis metallis et vitris pro speculis majoribus. Molæ pro conficiendo pulvere nitrato, terebrando ligno atque sclopetis; molæ itidem fullonum et aromatariorum, et, quæ novissime inventæ sunt, ad triturationa frumenta, et aliæ. His subjungendæ sunt molæ alatae seu pneumaticæ, post aquarias repertæ. Et quemadmodum molendinalia mechanica in majoribus operibus; sic in minoribus,

bus, imo minimis horologia automata minora scite eandem excercent. Fuisse autem veteribus automata, ponderum ope in motum agenda, uti non est, cur dubitemus; ita de horologiis eorum automatis liquido satis non constat, etsi rex Persarum Carolo M. tale quid dono misisse dicatur. Tandem in Germania, ut creditur, excogitata sunt horologia automata minora, seu portatilia, quæ barbaris maximæ fuerunt admirationi, eo, quod causa movens extrinsecus non appareret. Quibus omnibus, postquam ingeniosum pendulorum inventum iisdem est applicatum, multo major perfectionis gradus accessit. Magno autem adjumento pendula sunt astronomis. Felicissimus enim astronomiæ restaurator Tycho Braheus, cum quam maximo teneretur desiderio accuratioris cujusdam temporis mensuræ, et hunc in finem adhiberet modo sabulum, modo hydrargyrum, modo alia, erant tamen imperfecta isthæc omnia, adeo, ut voti sui non redderetur compos. Seculo vero præterito negotium hoc tandem per pendula Hugonii complementum suum est adeptum. Accessit autem ulterius astronomiæ et physiciæ subsidium plane insigne, inventis scilicet in Belgio telescopiis et microscopiis. Illorum ope ipsum mundi systema; horum vero beneficio partium ejusdem minorum structura detecta est, et indies magis detegitur; ut nunc reliquam mechanices astronomiciæ suppellectilem, qua Tycho, Hevelius, aliique excellentes viri usi sunt, et qua inclytus ille, quem honoris causa nominis, Noribergensium astronomus, G. C. Eimmartus siderum scientiam egregie amplificavit, taceam.

Musicam autem, et statuariam quod attinet artem, sub judice lis est, an veteres in his a nobis sint superati.

rati. In pictoria tamen arte multa possidemus egregia inventa, quæ veteribus ignota fuisse videntur. Talia sunt, colores oleo subacti et permixti, picturæque inde durabiliores, ex Belgæ cujusdam ingenio; typi figurarum ligno ærique incisi, quorum ope mirandum in modum multiplicantur ejusdem laboris exempla. Qua occasione saltim attingo egregium, et quo orbi literato utilius excogitari vix poterit, artis typographicæ in Germania (quamvis quidam Sinenses ejusdem autores constituere cupiant) inventum, cujus licet exigua fuere initia, hodie tamen ad summum perfectionis gradum est perductum. Ars pingendi encausto in laminis metallicis huc referenda est, cujus generis picturæ, nisi vim patiantur, pro æternis sunt habendæ. Taceo melanographemata (vulgo artis nigræ nomine venit) Roberto principi Palatino debita, idque genus alia. Architectura autem nostra præ veterum illa in eo amplior est, quoniam et sextæ columnæ in civili, et architecturæ militaris accessit inventum, quod ultimum hodie post repertum pulveris pyrii usum, tormenta bellica, et alia, pro extruendis fortalitiis maxime omnium necessarium fuit.

Possent plura utique, imo innumera in medium proferri recentiorum inventa mathematica practica, sed duo tantum coronidis loco vel verbo memorare satis erit; machinam textoriam a Scoto inventam, amplissimi in vita communi usus; deinde machinam astronomicam, ab excellentissimo Danorum mathematico Domino Romero ingeniosissime excogitamam.

Atque hæc quidem ex vastissima materie paucis solum, et, quantum instituti hujus ratio permittit, delibare visum fuit, quibus alioquin, pro dignitate sua exponen-

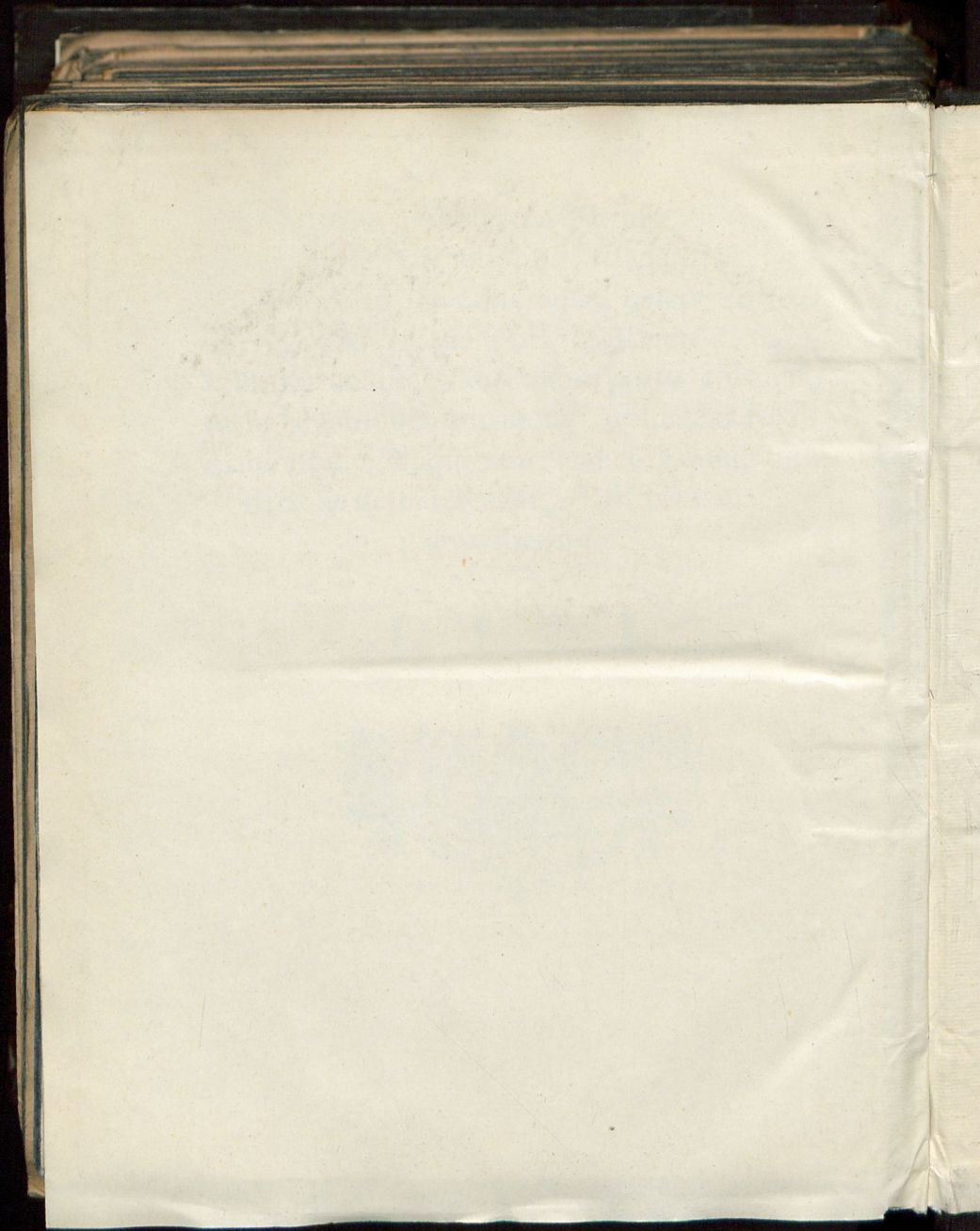
ponendis, ingens volumen vix ac ne vix quidem
suffecturum esset. Mihi enim in præsens id tantum
constitutum fuit, ut, quia more institutoque nostratis
hujus Academiæ, antequam publicas meas mathe-
maticas lectiones auspicerer, felicitis primordii cau-
sa aliquid commentandum erat, brevi ostenderem,
quemadmodum theoriæ potissima pars, analysis nimirum,
sua sumserit incrementa, nec non praxis in hac
atque illa mathefeos parte ad majorem adscenderit
perfectionem, suo tempore pluribus deducendam.
Quo circa nihil jam reliquum est, quam ut Serenissimis
Potentissimisque Domus Brunsvicensis ac Lunebur-
gensis Principibus, inclyti hujus Athenæi Nutritoribus
Munificentissimis, Dominis ac Principibus meis longe
clementissimis, pietatem tester meam, et subjectis-
sima animi devotione clementissimam Eorum depræ-
dicem gratiam, qua in demandanda mathematicum pu-
blica et ordinaria provincia tenuitatem meam beni-
gnissime respicere, et, ut eadem publico in Patrum
confessu mihi traderetur, clementissime jubere non du-
bitarunt. Erit qui rependet vicem DEVS, ardentis-
simis pro perennatura *OPTIMORVM PRINCI-
PVM* felicitate ac gloria, precibus aratem mihi defa-
tigandus. Clementissimo itaque Eorum mandato hu-
milima obsequia mea probaturus, proposita juventuti
academicæ scientiæ dogmata, qua debeo fide et perspi-
cuitate decenter illustrabo, usumque singulorum et
quæ in praxi occurrunt omni studio ac solertia com-
monstrabo. Id excitabit vero egregie hanc, quam spon-
deo industriam, si vos, qui nomen et famam ex stu-
diis petituri estis, ornatissimi juvenes, operas vestras
meæ jungere, frequentique confluxu amorem has in
lite-

litteras vestrum testari quoque haud gravabimini. Non enim vos latet, esse et haec studia, in quibus sapientis dignitas, perinde, ac reipublicae utilitas, non parum versatur. Cumque caeterarum hujus mathematicae doctrinae partium, omnium consensu, facile excellentissima ea sit scientia, quae relicta hac terrena sublunarium mole in caelestibus occupationibus tota detinetur, vastissimorumque corporum horum phaenomena solerti scrutatur indagazione, id propter etiam una omnium maxime merebitur, a cujus placitis hypothesebusque tradendis ac explicandis primordia nostra capiamus. Eum in finem toti astrorum doctrinae utilissimam *systematum corporum mundanorum* tractationem praemittam, atque, qualia olim et nunc ingeniose excogitata sunt, in praestionibus publicis ita explicabo, ut, adductis hypotheseum illarum autoribus, singularumque constitutione ac fundamentis curatius expensis, iis tandem virorum in hac scientia versatissimorum judicium subnectam. Multum etiam exinde emolumenti privatas in commentationes meas redundabit, in quibus, demonstrato usque huc sphaerae terrestris in Geographicis usu, caelestis illum, ipsasque astrognosticas institutiones, vestrum rogatu, denuo subjungam, partemque lucidiorum per hyemem noctium lustrandis sideribus, vobis comitibus, sedulus impendam. Adeste igitur, nobilissimi commilitones, et ad publicum, quem indicavi, laborem hunc, lunae proximo, hora ante meridiem septima, in auditorio nostro B. C. D. ordiendum frequenti numero, ac faciles confluite. Ita valete, et res vestras ex voto, id est, felici gerite successu.

PP. in academia Julia, calendis
decembribus clō Idccr.

ULB Halle
003 348 89X

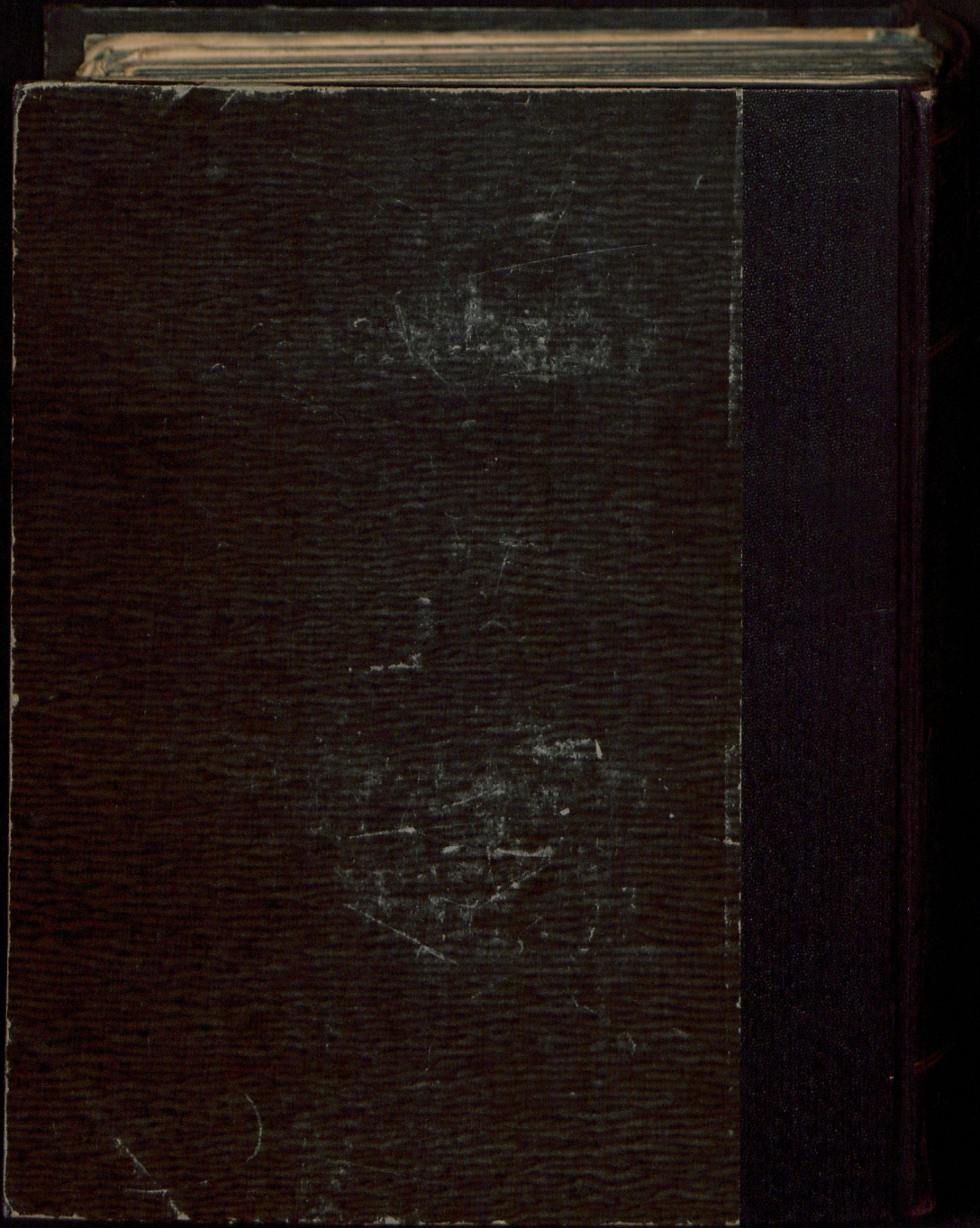
3

TA-FL

1017

RVDOLPHI CHRISTIANI VVAGNERI
Mathem. Prof. Publ, et Ordin,
DE
PROGRESSV PARALLELO
ANALYSEOS
ET
P R A X E O S
MATHEMATICAE
PROGRAMMA,

quo
lectionum astronomicarum
publicarum
auspicio
mathematicum cultoribus
IN ACADEMIA IULIA
significat,

LITERIS GEORG-WOLFGANGI HAMMEL, Acad. Typogr.
M D C C I,

1701,5

11

